

Bert Schieven tussen zijn verzameling in het Heidehuus. © Theo Kock

Wie was de Brit die een vliegtuigcrash overleefde in Wittebrink?

Door Erik Hagelstein 22-07-22, De Stentor

Zelhemmer Bert Schieven is op zoek naar de identiteit van de Britse vliegenier die zichzelf op 5 mei 1943 redde met zijn parachute. „De Duitse nachtjagers schoten op alles wat bewoog.”

Veilig was het luchtruim boven Zelhem bepaald niet, in de periode 1940-1945. Liefst twaalf vliegtuigen [...] zijn in de Tweede Wereldoorlog neergestort op het grondgebied van de toenmalige gemeente. Daarbij zijn 34 jonge geallieerde vliegeniers om het leven gekomen. Ze liggen begraven in Zelhem, Halle en Doetinchem.

Amateurhistoricus en oorlogsverzamelaar Bert Schieven (64) spant zich al jaren in om zoveel mogelijk informatie te vergaren over de bemanningsleden. Of ze nu sneuvelden of overleefden.

„Hier zijn inderdaad veel vliegtuigen neergestort”, zegt Schieven, die alles weet over Zelhem in oorlogstijd en daarover een permanente expositie heeft in het Heidehuus in Halle-Heide. „De Achterhoek lag op de vliegroute tussen Engeland en het Ruhrgebied. Overal waren

zoeklichten, later vervangen door radar. En veel Duitse nachtjagers. Die schoten op alles wat bewoog.”

Indrukwekkende verzameling

Zijn naspeuringen brachten hem in contact met familieleden uit de Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Australië, Nieuw-Zeeland. „Met sommigen correspondeer ik nog, bij anderen verwatert het. Zo ken ik een Amerikaan die er van overtuigd is dat zijn opa in België is neergestort en gewond is geraakt. Terwijl ik zeker weet dat het hier in de Zelhemse Enk is gebeurd.”

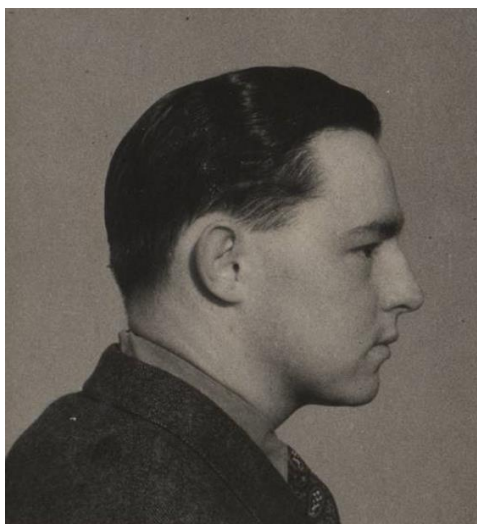
Schieven heeft zich op een nieuw project gestort. Hij is op zoek naar de identiteit van een overlevende van de crash van de Halifax DK 134 van het 76ste RAF-squadron.

Een Canadese Halifax DK 134

Dat gebeurde op de terugweg van een bombardement op Dortmund, in de nacht van 5 mei 1943. De man wist zich via zijn parachute in veiligheid te brengen in de Zelhemse buurtschap Wittebrink.

„Eerlijk gezegd dacht ik dat het om D.B. Brown ging, rugkoepelschutter en de enige Canadees van de achtkoppige bemanning.”

Dit is de Canadees D.B. Brown, die met zijn parachute in Zelhem terechtkwam en de oorlog overleefde. © archief

96 jaar oud en ‘zo scherp als een scheermes’

Om meer info over hem te vergaren plaatste hij een oproep op Facebook.

Hij kreeg een reactie van de zoon van een hoogbejaarde Zelhemse, die het drama als 16-jarig meisje heeft zien gebeuren. Ze leeft nog en wilde met Schieven praten.

„Ze is inmiddels 96 jaar oud en nog zo scherp als een scheermes”, zegt de Zelhemmer. De dame in kwestie maakte hem duidelijk dat hij op het verkeerde spoor zat. Niet de Canadees Brown, maar een ander bemanningslid kwam in de appelboom bij haar ouderlijk huis terecht. Hij hield zich schuil in een schuur, kreeg een blauwe overall van een buurtbewoner en probeerde te vluchten. Tevergeefs.

Brown landde vrijwel op hetzelfde moment enkele honderden meters noordelijker, aan de Neuzendijk. Hij dook onder bij toenmalig hoofdmeester Abelskamp van de Wittebrinkschool. Ook zijn vlucht mislukte.

Wie was de Brit?

De Halifax stortte uiteindelijk in Kilder neer. Zeker is dat alle acht bemanningsleden krijgsgevangen werden gemaakt en de oorlog hebben overleefd.

Rest de vraag: wie was de Brit die door de destijds 16-jarige Zelhemse is gezien? Schieven heeft een sterk vermoeden, maar dat is niet genoeg. „Ik ga zijn naam niet geven, voordat ik zeker weet dat hij het was.”

Dat het niét om Canadees D.B. Brown gaat weet Schieven inmiddels zeker. „Die 96-jarige vrouw had een waterdicht verhaal. Geen speld tussen te krijgen.”

Pittige klus

Gepensioneerd timmerman Schieven kan aan de slag. Via websites, militaire instanties, andere kanalen en wie weet nabestaanden wil hij meer over de man te weten komen. Mocht hij zekerheid krijgen over de identiteit van de Brit, dan wacht hem een pittige klus. „Je moet echt familie vinden. Via de Britse overheid krijg je helemaal niks. Vanwege de strenge privacyregels.”

Australië en Nieuw-Zeeland zijn soepeler, weet de verzamelaar. „Ik zocht ooit informatie over ene Lesley Thomas Hunt uit Sydney. Succes, je kunt net zo goed naar Jan Jansen in Amsterdam gaan zoeken. Tot ik mijn contacten in Australië vroeg: kunnen jullie me helpen? Binnen een maand had ik alles thuis. Foto's, registratienummer, informatie over nabestaanden. Zo kan het dus ook.”

Reacties en tips kunnen naar bert_schieven@hotmail.com